

førelse af den internordiske konvention om arv og dødsboskifte.

Ved den foreslåede formulering står den mulighed åben, at arvingerne bekendte fordringer ikke prækluderes.

Til § 29.

Bestemmelsen svarer til retsplejelovens kapitel 4, § 1, men med en ændring, således at betingelserne for at kræve skiftebehandling i Danmark lempes væsentligt, idet der ikke som i retsplejeloven kræves, at afdøde ikke var født i Grønland og i mere end 5 år havde haft bopæl i Danmark. I fremtiden vil det måske stadig oftere kunne hælde, at personer, som både er født i Grønland og dør der, har væsentlig tilknytning i økonomisk henseende til Danmark. For eksempel, hvis nogen, som er født i Grønland i dansk embedsfamilie, senere får embede der, men dog har pårørende og ejendele i Danmark. Man anser det for rimeligt at lade landsdommeren skønne friere over behovet for at henlægge behandlingen til Danmark.

Til § 31.

Reglen findes i den danske skiftelovs § 62 a, stk. 1. Da der måske navnlig for en lægdommer kan være tvivl om, hvad der ligger i udtrykket „forlods“, har man foreslået dette ord erstattet med udtrykket „uden afkortning i hans andel i boet“. I Grønland ses en sådan regel ikke bevidst bragt til anvendelse, men dette hænger utvivlsomt bl. a. sammen med, at man hidtil ikke har haft klart udviklede forestillinger om et egentlig formuefællesskab mellem ægtefællerne, således at de genstande, bestemmelsen omfatter, aldrig er blevet registreret som tilhørende boet efter afdøde. Reglen vil således ingenlunde stride imod grønlandsk praksis.

Som nævnt i indledningen til kapitlerne 3 og 4 kan den anvendes af ægtefællen såvel i den situation, hvor han skifter med de øvrige arvinger, som hvor han får boet udlagt — uden skifte, hvis det er af ringe værdi — eller mod at udløse de andre arvinger, hvis det er nødvendigt for at opretholde hjem eller erhverv.

Til § 32.

Reglen findes i den danske skiftelovs §§ 47 og 60. Den fortolkes i praksis således, at den ene ægtefælle ikke ved testamente kan udelukke den anden fra at benytte retten.

I grønlandsk praksis kendes den ikke, og den vil næppe få stor anvendelse ved siden af de tilfælde, hvor den efterlevende ægtefælle vil kunne benytte en udtagelsesret uden udløsning, hensidde i uskiftet bo, eller i medfør af den efterfølgende paragraf beholde arvingernes part stående i boet.

Til § 33.

Den hermed foreslåede ordning svarer til instituttet „tinglyst skifteekstrakt“ i dansk ret, skiftelovens § 63, og man har valgt at kalde det arvepant.

Instituttet, der har den fordel, at der ikke skal skiftes ved nyt ægteskab, kendes ikke i grønlandsk praksis, men der vil antagelig i Grønland, hvor en realisation af boets ejendele visse steder kun vanskeligt vil kunne ske, vise sig praktisk behov for en regel som den foreslåede.

Dertil kommer, at den må ses i sammenhæng med den regel i lovforslaget, der pålægger en i uskiftet bo hensiddende ægtefælle pligt til at skifte i tilfælde af nyt ægteskab. En sådan pligt har ikke bestået efter hidtidig grønlandsk ret, og selv om opfattelsen på dette punkt er ved at ændre sig, vil det dog for mange kunne føles fremmedartet, såfremt skifte ved nyt ægteskab bliver en pligt. Den foreslåede regel om adgang til at lade umyndige børns lod blive stående i boet vil kunne mildne herpå, men samtidig byder det børnene en sikkerhed for deres arv, som de ikke har haft før. Den vil dernæst kunne lette grænsedragningen mellem de boer, hvor ægtefællen kan benytte en udtagelsesret og sådanne, hvor skifteretten mener at måtte pålægge ham at give medarvingerne udlæg i rede penge.

Arvingens ret kan ikke tinglyses, så længe der ikke er tinglysningsssystem i Grønland, men så snart man får et blot primitivt registreringssystem, vil en registrering kunne etableres. Hertil kommer, at ordningen altid bliver kendt af alle på stedet boende, således at ingen, der i praksis vil komme til at handle med ægtefællen, der råder over børnenes lodder, vil være uvidende om, hvordan det forholder sig. Ægtefællen vil kunne foretage enhver råden, der er normal og ikke strider mod børnenes tarv. Går han udover denne råden, vil hans dispositioner efter omstændighederne kunne anfægtes.

Det vil blive nødvendigt at lave en ordning af, hvordan skifterettens bestemmelser i medfør af denne regel bør offentliggøres.

Til § 34.

Bestemmelsen indeholder regler om arvingers indbyrdes ret med hensyn til boets ejendele (ikke pengemidler) og forudsætter i modsætning til § 32, at arveladeren ikke ved testamente har rådet over de pågældende ejendele. Såfremt afdøde efterlader sig en ægtefælle, der har krav på boet, kommer nærværende regler kun til anvendelse i det omfang, ægtefællen ikke benytter sin udtagelsesret; benyttes denne ikke fuldt ud, vil der således kunne blive tale om at anvende begge regler under skiftet.

Reglen svarer til den danske skiftelovs § 47. I